

Vergiftiging

Het is ondoenlijk in een overzicht als dit alle giftige stoffen voor huisdieren onder de loep te nemen. Wij beperken ons dan ook tot een aantal stoffen waar dierenartsen in deze omstreken in de praktijk het meest mee worden geconfronteerd. Algemeen geldt dat ondanks de paniek reactie van de eigenaar een telefonisch contact met uw dierenarts vóór het spoedconsult verstandig is. Breng bovendien altijd de verpakking van de vermoedde boosdoener mee opdat de werkzame stoffen kunnen worden nagegaan.

Gebruiksartikelen

Diverse stoffen welke tegen ongewenste gasten worden gebruikt in huis en tuin kunnen helaas een grote aantrekkingskracht hebben op onze huisdieren. Rattenkruid en muizengif behoren zeker tot de top tien. De moderne preparaten in deze categorie bevatten overwegend een ontstollingsmiddel als werkzaam bestanddeel. Bij vergiftiging hiermee kunnen na enige uren tot dagen niet te stelpen (en dus fatale) bloedingen optreden. Denk ook aan het verorberen van een vergiftigde muis door uw kat... Gelukkig bestaat hiervoor een antidotum (tegengif), en wel vitamine K, dat dan ook door uw dierenarts zal worden ingezet.

Vroeger werd als ongedierte bestrijder ook wel thallium als werkzame stof ingezet. Huisdieren welke dit opnamen kregen op termijn te maken met ernstige haaruitval, tot kaalheid toe.

Bestrijdingsmiddelen tegen mollen maar ook wel tegen ratten en roofdieren bevatten nogal eens het klassieke barbaarse gif strychnine. Dit wordt sporadisch door kwaadwillende misbruikt tegen huisdieren (met name honden), die hiervan binnen 3 uur na opname zullen verkrampen, verstijven en tenslotte stikken. Een en ander gaat snel en vaak is er nauwelijks tijd tot een diagnose te komen. Indien net gebeurd kan inductie van braken soms erger voorkomen. In een meer gevorderd stadium is een langdurige totale narcose te overwegen. De prognose is somber.

Een antidotum bestaat er helaas niet voor slakken gif, dat veelal als werkzame stof metaldehyde bevat en huisdieren kennelijk goed smaakt. Als dit reageert met maagzuur wordt een stof gevormd welke het zenuwstelsel aantast. Symptomen zijn dan ook trillen tot complete convulsies, speekselen en in een later stadium ademhalingsproblemen. Opname bij uw dierenarts die hoofdzakelijk op een symptomatische behandeling is aangewezen zal in de meeste gevallen noodzakelijk zijn en de afloop kan fataal zijn. Er bestaan tegenwoordig slakkenkorrels op biologische basis welke bij de aanwezigheid van huisdieren de voorkeur verdienen.

Een andere boosdoener is antivries vloeistof. Deze bevat ethyleen glycol (ook in remvloeistof aanwezig) en is smakelijk voor zowel hond (vooral jonge reuen) als kat. De symptomen komen in eerste instantie overeen met die van dronkenschap: dorst, wankelen, braken, depressie - vaak reeds een uur na opname. Op iets langere termijn (het slachtoffer lijkt dan soms in eerste instantie weer wat te herstellen) kan onherstelbare schade aan de nieren het gevolg zijn, vaak met de dood als gevolg. Onmiddellijke hospitalisatie is essentieel. Indien verantwoord zal getracht kunnen worden de patiënt te laten braken ter verwijdering van restanten. Daarna is een adequate vochtvoorziening van primair belang en moet verzuring van het bloed worden tegengegaan.

Chocolade

Een apart hoofdstuk, voornamelijk met betrekking tot de hond, vormt het genotmiddel chocolade. Dit is voor uw hond kennelijk even smakelijk als voor de mens en elk jaar weer worden wij geconfronteerd met compleet verorberde chocoladeletters, paaseieren en wat dies meer zij. Deze lekkernij bevat bepaalde alkaloïden (vooral theobromine) welke maag- darmklachten, zenuwverschijnselen en hartproblemen met zich mee kunnen brengen. Met name dit laatste kan fataal zijn. Indien snel ontdekt kan het voldoende zijn het dier te laten braken. Zo niet dan zal de behandeling zich toespitsen op onderdrukking van zenuw- en hartproblemen.

Geneesmiddelen

Uiteraard kunnen vele geneesmiddelen in een te hoge dosering giftig zijn voor de recipiënt. En dat gebeurt al snel wanneer men medicijn bestemd voor mensen op eigen houtje gaat toedienen aan huisdieren: probeer dit nooit! Doorgaans wordt op lichaamsgewicht gedoseerd, maar lang niet elk medicijn is geschikt voor elk dier. Zo heeft het toedienen van een alledaags middel als paracetamol aan een kat doorgaans fatale gevolgen (raadpleeg onmiddellijk uw dierenarts!).

Ook kan bijvoorbeeld bij infecties niet ieder antibioticum straffeloos aan elke diersoort worden verstrekt. Zo kan de darmflora van een knaagdier compleet van slag raken bij gebruik van bepaalde penicillines. Ook wanneer een dier allergisch blijkt voor penicilline (of een ander geneesmiddel) dan kan herhaalde toediening daarvan ernstige gevolgen hebben.

Alhoewel met betrekking tot bestrijdingsmiddelen het toelatingsbeleid vooral op veiligheid is gericht levert ook deze categorie medicijnen jaarlijks intoxicatie slachtoffers. Het betreft hier onder andere diverse soorten antivlooien poeders en sprays. Zogenaamde cholinesterase remmers zijn vaak de werkzame bestanddelen en zorgen in een te hoge concentratie vooral bij katten voor b.v. nauwe pupillen, speeksel, trillen, braken en benauwdheid. Afhankelijk van de ernst zal vaak hospitalisatie noodzakelijk zijn. Voor zover de vacht betrokken is zal het dier gewassen moeten worden en zullen de nodige medicamenten of zelfs zuurstof noodzakelijk zijn.

Nog meer over vergiftiging

Inleiding

Af en toe gedraagt een hond of kat zich heel anders of worden ze plotseling erg ziek. Soms treffen ze hun huisdier (vooral de kat) ergens dood aan. Veel eigenaren denken dan aan een vergiftiging, terwijl dit lang niet altijd het geval is.

Een hond is makkelijker het slachtoffer van een vergiftiging omdat ze enthousiast van alles opeten, terwijl een kat veel voorzichtiger eet. Die proeft alles eerst zorgvuldig. Als u zoiets vermoedt waarschuw dan de dierenarts en, wanneer het dier nog leeft, wacht niet tot de klachten verergeren. En vergeet niet het doosje, de medicijnen of het flesje waarvan u vermoedt dat uw huisdier er van heeft gesnoept mee te nemen. Als dat tenminste nog te achterhalen is. De dierenarts kan dan als het moet dag en nacht contact opnemen met een 'vergiftigingencentrum' dat adviseert over de beste behandeling.

Katten worden nogal eens met opzet vergiftigd: dan is het natuurlijk lastig aan te tonen welk gif er in het spel is.

Behandeling

In de meeste gevallen is het verstandig om het dier te laten braken. Dat heeft zin als het dier nog geen symptomen vertoont, en als de inname niet langer dan 1-2 uur is geleden en de giftige stof dus nog in de maag aanwezig is. Braken kunt u opwekken met een theelepel zout achterop de tong, maar beter is om uw dierenarts een 'braakopwekkende' injectie te laten geven.

Een hond of kat moet je niet laten braken wanneer ze:

- Scherpe voorwerpen hebben gegeten, die bij braken beschadiging van de slokdarm kunnen geven (vishaak, speld, scherp botje). Deze voorwerpen kun je inhullen door ontbijtkoek te geven. Veel spelden en naalden komen op deze manier met de ontlasting naar buiten. Een vishaakje met een stuk visgaren er nog aan kan beter met behulp van een endoscoop of operatief worden verwijderd.
- Grote asymmetrische voorwerpen waarbij de kans dat ze opgebraakt kunnen worden nihil is. Deze kunnen met bepaalde instrumenten of een endoscoop worden verwijderd en anders operatief.
- Caustische stoffen, die een ernstige beschadiging van de slokdarm kunnen geven, zoals zuren, terpentijn, afbijtmiddelen, enzovoort. Dergelijke chemicaliën passeren bij braken opnieuw de slokdarm en geven daarbij brandwonden. Hierbij is het juist belangrijk om uw huisdier zoveel mogelijk te laten drinken (water, melk) om daarmee de stof juist te verdunnen.

Laat ook een bewusteloos dier niet braken: dat is gevaarlijk en bovendien is het gif de maag in veel gevallen al lang gepasseerd. Is de vergiftiging al langer dan twee uur geleden dan moet worden voorkómen dat het gif vanuit de darm wordt opgenomen in het bloed. Dat kan met Norit®. Als een dier braakt heeft dat laatste natuurlijk geen zin.

Oorzaken

Heel veel stoffen (medicijnen, chemische stoffen, planten, etc) kunnen giftig zijn. Hieronder enkele veel voorkomende stoffen:

1. Chocolade.

Deze lekkernij is voor honden erg giftig. [Klik hier voor meer info](#)

Het geeft schade aan het hart, het centrale zenuwstelsel, de nieren en de luchtwegen.

Behandeling; onmiddellijk laten braken. Bij symptomen naar de dierenarts.

2. Medicijnen

Geef medicijnen voor uw hond of kat altijd zoals op het doosje of op de bijsluiter is vermeld. Geef geen medicijnen die eigenlijk bestemd zijn voor de mens (aspirine, ibobrufen, enz.), want deze kunnen giftig zijn. Leg uw eigen medicijnen buiten bereik van kinderen, maar ook van huisdieren. Sommige medicijnen worden door de fabrikant lekker gemaakt om het toedienen aan hond en kat te vergemakkelijken. Soms zijn ze zo lekker, dat honden het niet bij één tabletje laten.

Behandeling: laten braken en Norit®. Anders naar de dierenarts met het betreffende medicament.

3. Insectenbestrijdingsmiddelen

Hierbij moet u denken aan het opeten van de vlooiënband of het oplukken van de huid van bijvoorbeeld vlooiënmiddelen. Dat laatste is vaak zo gering dat u er nauwelijks of niets van zult merken. Hebt u een tuin, dan kunnen er wellicht in de garage wat insecticiden 'rondslingeren'. En anders wel bij de burens. Sommigen gebruiken vliegenwerende middelen, wat honden soms heel lekker vinden. De meeste insecticiden werken op het centraal zenuwstelsel. U kunt uw huisdier zien kwijlen, hij heeft soms spierrillingen en krampen of wordt juist suf en gaat braken. Soms raken huisdieren er van in coma (vooral de kat) en sterven tenslotte. De symptomen zijn dus heel verschillend.

Behandeling: laten braken en Norit®. Anders naar de dierenarts.

Stoffen die via de huid naar binnen zouden kunnen dringen: hond of kat goed wassen met lauw water (eventueel eerst de vieze haren wegknippen) en een ontvettend afwasmiddel. Doe daarbij zelf huishoudhandschoenen aan.

4. Rattengif

Dit is een verzamelnaam voor veel soorten rattenverdelgende middelen, zoals strychnine. Dergelijke giften werken razendsnel, soms al binnen een kwartier, maar andere keren pas na enkele dagen. Een dier krijgt het gif binnen via bijvoorbeeld eten van dode vergiftigde muizen, ratten of vogels. En soms met opzet door eten van vergiftigd vlees...

De verschijnselen gaan vrijwel altijd gepaard met in- en uitwendige bloedingen, waardoor het dier in shock raakt en snel sterft.

Behandeling: onmiddellijk laten braken en Norit® geven. Anders met spoed naar de dierenarts. Deze heeft in een aantal gevallen een tegengif.

5. Antivries

Heerlijk zoet vinden uw hond of kat dit. Binnen een half uur treden de verschijnselen al op; het dier lijkt dronken en gaat veel plassen en drinken. Niet lang daarna sterven ze al.

Behandeling: meestal bent u te laat, maar als u het opmerkt dan kunt u nog proberen uw dier te laten braken.

6. Chemische stoffen

zuren, verf, benzine, terpentijn, en allerlei stoffen die je zoal in keukenkastjes kunt tegenkomen. Sommige kunnen in- en uitwendige brandwonden veroorzaken, andere zijn meer giftig.

Behandeling: niet laten braken (zie boven). Veel drinken opdat het gif verdunt. Komen dergelijke stoffen op de huid terecht smeer de vacht dan eerst in met een plantaardige olie, laat dat even intrekken en was het daarna af met lauw water en zeep. Doe daarbij zelf huishoudhandschoenen aan. Stoffen die in de ogen komen: afspoelen met veel lauw water. Bel ook de dierenarts.

7. Giftige planten

Dat komt niet zo vaak voor de hond en kat, maar meer bij herkauwers en paarden. Alleen jonge pups willen wel eens met van alles en nog wat aan de haal gaan, dus ook mogelijk giftige planten, en ook konijnen zijn er af en toe gek op.

Deze informatie is beschikbaar gesteld door Dierenkliniek Lemmer